

4. tammikuuta 2021

UUMAJAN KÄRÄJÄOIKEUS
Tuomari 2:4SAAPUNUT: 2021-01-04
JUTTU NRO: M 1573-20
ASIAKIRJALIITE: 65

Uumajan käräjäoikeuden maa- ja ympäristötuomioistuim

LAUSUNTOUMEÅ TINGSRÄTT
Domare 2:4**Juttu nro M 1573–20; ympäristökaaren mukainen hakemus kaivostoiminnasta jne. Nunasvaara Södrassa, Kiirunan kunnassa; nyt kysymys hakemuksen täydennyksestä.**INKOM: 2021-08-23
NR: M 1573-20
AKTBIL: 103

Maa- ja ympäristötuomioistuimen välipäätökseen 16. joulukuuta 2020 (asiakirjaliite 64) viitaten. TalgaAB (”**Talga**”) antaa välipäätöksessä mainittuihin alustaviin kysymyksiin seuraavan lausunnon.

A. Vesioikeudellinen määräämisoikeus

Kaksi käyttöoikeussopimusta, johon Talga on vedonnut tueksi vesioikeudelliselle määräämisoikeudelle käsittävät 50 vuoden vuokraoikeuden alkaen 18. toukokuuta 2020 ja vastaavasti 19. toukokuuta 2020. Ellei sopimuksia irtisanota vuokra-aikaa lyhennetään sen jälkeen. Talgalla on siten vaadittava vesioikeudellinen määräämisoikeus alueella vähintään 50 vuoden ajan 18. toukokuuta 2020 alkaen. Suunnitellun toiminnan aktiivinen vesitoiminta päättyy, kun avolouhosten tyhjennyspumppaus lopetetaan. Tyhjennyspumppauksen arvioidaan kestävän noin 25 vuotta, mikä merkitsee, että määräämisoikeus marginaalilla on sillä jaksolla, jolloin Talga harjoittaa vesitoimintaa.

Siinä tapauksessa, että maa- ja ympäristötuomioistuim katsoo, että lupaa tulee rajoittaa ajallisesti käyttöoikeuden alustavaan voimassaoloaikaan, ts. 18. Toukokuuta 2070, Talgalla ei ole mitään sitä vastaan.¹

B. Rajajokisopimus ja Espoon sopimus

Maa- ja ympäristötuomioistuim on viitaten lääninhallituksen lausuntoon tiedustellut Talgan näkemystä Espoon sopimuksen ja Suomen ja Ruotsin välisen rajajokisopimuslain (2010:897) soveltuvuudesta jutussa. Talga arvioi, että näitä määräyksiä ei tule soveltaa jutussa seuraavista syistä.

¹ Esimerkki vastaavasta aikarajoituksesta on maa- ja ympäristötuomioistuimen osatuomiossa 2018-11-12 jutussa nro M 771–17 (Björkdalsgruvan), katso sivut 3 ja 78 osatuomiossa.

Suunniteltu kaivostoiminta käsittää grafiittimalmin louhintaa ja rikastusta 120 000 tonnia vuodessa. Toiminta on siis määrältään rajoitettua. Etäisyys suunnitellulta toiminta-alueelta Suomen rajalle on noin 90 km linnuntietä ja yli 140 km pitkin Tornionjokea. Toiminta siis sijaitsee turvallisen matkan päässä Suomen rajasta.

Suomalais-ruotsalainen rajajokikomissio mainitsi neuvonpitolausunnossaan, että komissio arvioi neuvonpitomateriaalin perusteella, että rajajokisopimusta pitäisi noudattaa Talgan lupaharkinnassa.² Komissio ilmoitti mm., että suunniteltu toiminta voisi vaikuttaa pohjaveden korkeuteen ja että tämän vaikutus joen ekologiaan ja kalakantaan sekä vaikutuksiin yhteiskunnan vesihuoltoon tarvitsee arvioida.

Talga on vastineessaan neuvonpitoselvityksen lausuntoon ilmoittanut, että Talga on tehnyt vesitaseen ja hydrogeologisen selvityksen, joka kuvaa Kuinka suunniteltu toiminta vaikuttaa alueen pohjaveteen ja pintaveteen, ja että Talga ei näe etukäteen mitään vaikutusta Tornionjoen ekologiaan ja kalakantaan tai mahdollisuuksiin käyttää jokea vesihuoltoon.³

Kuten lupahakemuksen liitteenä B jätetystä ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta käy ilmi, toiminnan ympäristövaikutukset ovat paikallisia ja ne rajoittuvat lähialueeseen. Talga viittaa erityisesti niihin kohtiin ympäristövaikutusten arviointiselostuksessa, joissa käsitellään vaikutusta pintaveteen (8.5), pohjaveteen (8.6), Natura 2000-alueeseen (8.7) ja riskeihin (8.18), sekä näihin kohtiin kuuluviin alaliitteisiin.

Toiminnan ei arvioida vaikuttavan mitenkään Tornionjoen vedenlaatuun tai virtaamaan edes joen alimmassa virtaamassa. Ei siis ole pelättävissä, että aiheutuu rajanylittäviä vaikutuksia veden statukseen tai niiden käyttämiseen, mikä voi aiheuttaa sen, että rajajokisopimus on sovellettavissa. Toiminnan ei myöskään muuten arvioida aiheuttavan muuta kuin pieniä paikallisia ympäristövaikutuksia. Täten ei myöskään voida olettaa syntyvän sellaista merkittävää rajanylittävää vaikutusta, jonka perusteella Espoon sopimus on sovellettavissa.

---

² Neuvonpitoselvitys, lupahakemuksen liite B1, sivu 227.

³ Neuvonpitoselvitys, lupahakemuksen liite B1, sivu 110.

C. Hakemuksen täydennys

Talga arvioi, että hakemuksen täydennys voidaan toimittaa maa- ja ympäristötuomioistuimelle viimeistään 12. helmikuuta 2021.

Tukholmassa 4. tammikuuta 2021

Talga AB: puolesta

Felicia Ullerstam

Sara Meyersson Afrell

Helles Stoytcheva